

at der i Valgloven findes nogen klar Hjemmel for at fravige dette Resultat. Jeg vil snarere sige, at Bestemmelserne i Valgloven og Forhandlingerne om Valgloven taler nærmest for at godkende det Valg, som her er truffet.

Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg finde det praktisk for ærede Medlemmer, som maaske ikke alle har læst Valglovens § 26, lige at citere de Linier, det drejer sig om. Der staar dér: „Senest Kl. 10 femte Aften før Valget kan i hver Amtskreds (Storkreds) Partiet anmelde, i hvilken Rækkefølge de Partiet tilfaldende Stemmer i Amtskredsen (Storkredsen) vil være at overføre til de forskellige Kandidater, der har anmeldt at slutte sig til Partiet i Kredsen. Anmeldelsen af denne Rækkefølge (Partilisten) skal ske skriftligt“ o. s. v.

Her opstaar jo straks det Spørgsmaal: Hvad er Partiet? Og man har jo her ved denne Forhandling hørt meget forskellige Meninger om dette Spørgsmaal. Men det er af Interesse ogsaa at vide, at dette Spørgsmaal: Hvad er Partiet? under Forhandlingerne om Valgloven i dens nuværende Affattelse har givet Anledning til megen Tvivl. Jeg vil tillade mig at henvise til afdøde Indenrigsminister Sigurd Berg, som den 1. Juni 1920 i Folketinget — det staar Sp. 5562—63 — udtalte følgende: „Hertil kom yderligere, at det i Virkeligheden var meget tvivlsomt, hvad man forstod ved Partiet. Der staar i al Almindelighed, at Partiet laver denne Liste, men hvad er Partiet, og hvem har Ret til at optræde paa Partiets Vegne? Det er et Spørgsmaal, der er besvaret paa højst forskellig Maade.“ Og Sigurd Berg nævner som Eksempler, at nogle mener, at Hovedbestyrelsen for hele Landet er den afgørende, andre f. Eks. Amtsorganisationerne, medens atter andre mener, at det skal være Opstillingskredsens Formænd, og igen andre, at det skal være større eller mindre Delegeretforsamlinger, der træder sammen. Og Sigurd Berg tilføjer med Rette: „Der har været noget vilkaarligt over det hele.“ En saadan Usikkerhed svævede man i den Gang. Og det var ikke blot den daværende Indenrigsminister, det var ogsaa den tidligere Indenrigsminister, Hr. Ove Rode, der ved samme Lejlighed, men da som Folketingsmand, udtalte sig — Sp. 5648 — paa ganske tilsvarende Maade, som jeg maaske ogsaa maa have Lov til at citere. Det ærede Medlem Hr. Rode siger: „Det er rigtigt, naar Ministeren spørger: Hvad er Partiet? — det fastslaaes slet ikke, hvad det er — og siger, at der maa opstaa Usikkerhed des-

angaaende.“ Og det ærede Medlem Hr. Rode tilføjer, at han oprindeligt havde foreslaaet at lade Kandidaterne foretage Anmeldelsen, saa vidste man, hvem man havde at holde sig til; det blev imidlertid forkastet.

Saa meget om den Usikkerhed, der allerede den Gang under Forhandlingerne om Loven gjorde sig gældende om, hvad Udtrykket Parti skulde betyde. Allerede dette tyder jo ikke meget paa, at der skulde være en klar Hjemmel i Valgloven i det Tilfælde, der foreligger her. Men hvad betyder saa Partiet, hvis man skal se rent sagligt, objektivt og juridisk paa det, som jeg selvfølgelig mener, man skal? Det betyder altsaa ikke de af Partiet opstillede Kandidater eller de Kandidater, der slutter sig til det vedkommende Parti. Det er ikke dem, der træder sammen og bliver enige om Partilisten. Det betyder selvfølgelig heller ikke de uorganiserede Vælgere, som stemmer for Partiet og slutter sig til Partiet. De kan jo ikke optræde. Det kan kun betyde de organiserede Vælgere, der slutter sig til Partiet. Men hvad betyder det saa nærmere?

Dér er det første Spørgsmaal efter min Mening dette: Betyder det Landsorganisationen for det paagældende Parti, eller betyder det de lokale Organisationer i Amtet? Der er nogle, der siger, at det kan der slet ikke siges noget bestemt om. Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller fremhævede, at det kan betyde baade det ene og det andet, det maa komme an paa, hvad der staar i Partiernes Love. Dette vil altsaa, naar ærede Medlemmer erindrer, at man kan vente indtil den femte Aften før Valget med at anmelde Partiliste, sige, at den ulykkelige Valgbestyrelse saa skulde skaffe sig, en-to-tre, Adgang til at kende vedkommende Partis Love, som det jo ikke uden videre kan forudsættes, at Valgbestyrelsen kender. Maaske skulde den telegrafisk forespørge, om der ikke i en Fart kunde sendes den nogle Eksemplarer af disse Love, for at man kunde kige paa dem, inden man skulde til at trykke Stemmesedlerne o. s. v. Hvilken Forvirring maatte der ikke opstaa, hvis det var Mening, at man paa dette sene Tidspunkt, inden man trykte Stemmesedlerne og nummererede Kandidaterne, som de skulde, skulde skaffe sig, gennemgaa og fortolke paa rigtig Maade, hvad der staar i Partiernes Love?

Jeg kan derfor ikke slutte mig til den Anskuelse, at det ganske skal bero paa Omstændighederne, paa, hvad der staar i Partiernes Love, om Udtrykket „Parti“ i